

## Урок: Синият кит – зловеща игра или измислена новина?

### Основен въпрос

*Как може да разбереш рисковете от играта „Син кит“ и кога ставаш зависим от нея?*

### Обзор на урока

Учениците ще научат, да разпознават „белезите“ на играта.

Ще получат информация за нейната символика, начините на нейното разпространяване и последиците от нея.

Учениците ще се научат да разпознават кога някой е попаднал в мрежите на Синия кит. Учениците ще обсъдят как е създадена играта и защо има последователи.

Как могат да се предпазят и с кого да споделят случващото се.

Ще се научат да оценяват по-добре опасностите и заплахите в онлайн пространството и ще разберат, че въздействието му е реално и може да има необратими последици.

След като гледат видеото на телевизия **Си Би Ес Северна Каролина (CBS)** в което пострадало семейство твърди, че онлайн играта „Син кит“ е накарала 16-годишно момиче да се самоубие. Момичето е българче, но семейството живее от 15 години в САЩ.

След това ще представят обобщена информация за играта.

Участниците в урока ще попълнят работен лист: „Какво знам за играта „Син кит“ ?

### Цели на урока:

Учениците ще могат да:

- Откриват реалните заплахите в Интернет-пространството
- Научат начините за предпазване от опасностите и влиянието на риска от участие в играта
- Ще предложат решения как да помагат на други, които вече са под нейно влияние
- Ще се научат да идентифицират жертвите на играта

### Необходимо време:

#### Един учебен час

Начало на урока - 10 минути

Обясни на учениците за опасността от интернет играта "Син кит", че никога не знаеш кой се крие в онлайн пространството и какви са неговите цели. Разкажи, че играта изглежда като измислица, но нейните последици са напълно реални.

Представи, обобщена информация за играта.

Втора част – 10 мин.

### **Представяне на видеото на телевизия Си Би Ес Северна Каролина (CBS).**

**Информация за видео-разказа:** Семейство твърди, че онлайн играта „Син кит“ е накарала 16-годишно момиче да се самоубие. Момичето е българче, но семейството живее от 15 години в САЩ.

*За случая разказват регионални американски медии като се позовават на CNN Newsource.*

*Все още не е ясно дали тази игра наистина съществува или не, но българското семейство иска да сподели историята, за да предпази други, но моли за анонимност.*

*Майката споделя: „Дъщеря ми беше чудесно момиче. Обичаше да прави забавни физиономии, когато искаше да получи нещо“. Детето било талантива актриса и рисувало обещаващи картини.*

*„Картините ѝ бяха подредени в голяма изложба в училището ѝ. Не мога да определя стила, абстрактно изкуство е“, споделя братът. Оказва се, че дори самите рисунки имало подсказки за предстоящата трагедия.*

*Нито брат ѝ, обаче, нито някой друг успял да забележи знаците навреме. „Ако сте виждали в Гугъл как изглежда скелет на син кит, има много голяма прилика с рисунките ѝ“, добавя братът.*

*Той прочел и странен надпис на рисунки на сестра си, който гласял: „Аз съм кит. Това означава да кажеш сбогом. Със Синия кит“.*

*Момчето добавя: „Това обаче беше написано на руски. Не на български“. И братът, и родителите, не подозирали, че момичето знае руски език.*

Трета част: 15 мин.

### **РАЗГОВОР**

#### **Попитай учениците:**

1. Познават ли тази игра?
2. Участвали ли са в нея и на кое ниво са стигнали?
3. Защо са се включили?
4. Знаят ли какво ще поиска от тях „Синият кит“ на 50 ден?
5. Споделяли ли са с някого страхът си от тази игра?

#### **Възможни отговори:**

1. Да, това е Опасна руска игра във Facebook, която се нарича "Blue Whale" или "Silent House". Чрез лични съобщения с теб се свързва „настойник“ или „гуру“, който в продължение на 49 дни ти дава задачи. Някои от тях изискват да изрисуваш с бръснарско ножче син кит на ръката си, или пък да си накълцаш вените, или пък да ходиш по външен парапет на голяма височина, или пък да запалиш нещо в дома си. На 50-ти ден инструкцията е да умреш: скок от горен етаж, да се хвърлиш под гумите на движещ се автомобил или пък под влак, въже, избирай. При отказ следват заплахи за убийство на родители, брат, сестра, роднини и т. н.

2. Да, достигнах до четвърто-пето ниво на играта и се отказах, когато ми възложиха да премина към кражби. След това ме заплашиха, че ще открият семейството ми по IP адреса и ще бъдем убити всички.
3. Включих се от любопитство, желание за вдигане на адреналина, самота и дори с мотив да покажа на родителите си, че могат да довърша докрай нещо, което съм започнал. Поканата за участие в "Син кит" получих от непознати хора/виртуални "приятели" в групата ми. Офертите бяха първоначално на руски, а след това и на английски език.
4. Да достигне до крайното ниво и да изпълни последната задача - да се самоубие на 50-ия ден.
5. Не, много ме беше страх! Да с един приятел! Да, с майка ми! Да със сестра ми/брат ми!

### **Заклучителна дейност: 10 мин.**

**Дай определение** за **кибертормоз** - използване на дигитални медии като интернет и мобилни телефони, за да се разстройва, дразни или наранява някого умишлено.

**Обясни** на учениците, че винаги можеш да се противопоставиш, да имаш кураж, да признаеш, че си жертва на кибертормоз и можеш да потърсиш помощ от близките си хора.

**Разкажи** на децата, че играта "Син кит" е добре известна сред ученическите среди и за първи път се появява в Русия. Разпространява се чрез страница на група за смърт „вКонтакте“. След проведено изследване, в една малка община (Смолян) - 4% от децата /предимно 12-15-годишни/ признали, че са се съгласили да участват в играта.

Повечето се включили заради тръпката и да разберат дали това е истина и как може да им подейства. Даваните на децата предизвикателства са сходни с тези в Русия - рисуване на кит върху дланта с бръснарско ножче или с друг остър предмет, събуждане в точно определен час, гледане на страшни филми, правене и изпращане на "по-секси" снимки, извършване на палеж в дома или в училището, извършване на кражба и др.

По данни на проучването вече са установени случаи на самонараняване на деца, изпълняващи предписаните "мисии".

**Информирай ги**, че вече е Миналата година в руската федерация е арестуван Филип Будейкин /с прякор – Лисицата – Лись/ 21- годишен, който е предполагаемият автор на играта и извратеният мозък подтиквач към смърт.

**Дай препоръки**, как да се противодейства на влиянието на играта и какво да направим, ако вече сме се включили в нея.

Като основни препоръки към децата и учениците отпрати предупреждението да изключат от приятелските си кръгове в социалните мрежи всички непознати, да не отговарят на покани за приятелство и съобщения от непознати, да посочват в своите профили възраст, близка до реалната, тъй като в регистрациите на непълнолетните има допълнителни защити и др. На участвалите в "Син кит" ученици обясни, че е невъзможно да бъдат проследени и открити по IP адрес.

## **Дай кратки съвети как да сърфират безопасно!**

Докато работиш в интернет:

1. Не давай лична информация - име, парола, адрес, домашен телефон или училището, в което учиш.
2. Не изпращай/качвай свои снимки или снимки на твои близки.
3. Не приемай среща с някого, с когото си се запознал в интернет, без знанието на твоите родители.
4. Не отговаряй на съобщения, които са обидни, заплашващи, неприлични или те карат да се чувстваш неудобно. Информирай родителите си или друг твой близък възрастен човек за такива съобщения и за техния източник.
5. Не отваряй приложения на електронна поща, получени от непознат подател. Те могат да съдържат вирус или програма, която да увреди твоя компютър или да черпи неограничено информация от него.
6. Внимавай, когато някой ти предлага нещо безплатно - най-вероятно, ще станеш жертва на измама.
7. Бъди внимателен и наблюдателен при попълване на регистрационните форми при извършване на регистрация в интернет сайтове.
8. При регистрации винаги проверявай има ли данни на сайта относно администратора/модераторите, които го поддържат, както и възможност за обратна връзка с тях – адрес за контакт.
9. Чети „Условията за ползване” на сайта, преди да се съгласиш с тях!

Трябва да знаеш, че всеки администратор/модератор, който поддържа конкретен сайт, е длъжен да даде информация относно това за какво са му необходими твоите лични данни, за какво ще ги ползва, за какъв срок, какво ще се случи с тях, когато те вече няма да са му необходими за тази цел, за която си му ги предоставил (например регистрация), както и на кого и поради какви причини той ще може да ги даде.

10. Не чети и не разглеждай сайтове, които съдържат материали с вредно или незаконно съдържание. Единственото нещо, което те биха могли да ти донесат са вреди, неприятности и проблеми
11. Не се притеснявай да споделиш страховете си с родител или друг твой близък възрастен човек.
12. Ако изпаднеш в затруднение, може да потърсиш анонимна помощ на Българската линия за онлайн безопасност (БЛОБ) на телефон 124 123 или , сигнализирай веднага на [web112.net](http://web112.net).

*Разработили урока:*

1. Златко Профиров Атанасов

2. Теодора Иванова Богданова – Литова
3. Кирил Гогов Гогов
4. Лиляна Николова Петкова
5. Мариана Георгиева Василева

*Средно училище „Отец Паусий“ – гр. Кърджали*